

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת כי תשא תשפ"ג | גליון מס' 386

ואילו השניות, נעשו בידי אדם, (ראה ילקוט שמעוני פרשת כי תשא, רמז שצז).

והנה השי"ת, הלא ברא את עולמו, בלי שום עמל ויגיעה. ממילא, אם לא היו הראשונות שנעשו בידי שמים משתברות, היה אפשר ללמוד את התורה, מבלי שום צער ויגיעה. אולם, הלוחות השניות שנעשו בידי אדם, הלא אדם לעמל יולד וכל מעשיו, נעשים בעמל ובטורח. לכן גם תורתן, נלמדת בצער וביגיעה.

ומה שאמר, שעתיד הקדוש ברוך הוא, לשלם שכרם כפול ומכופל, גם את זה נוכל לפרש, הפלא ופלא. כי אמרו בגמרא (עירובין נד, ד), 'אלמלא נשתברו הלוחות הראשונות, לא נשתכחה תורה מישראל'. עוד אמרו חכמים (קהלת רבה א יג), 'לטובתו של אדם, לומד תורה ושוכת. שאם לא היה שוכח, היה שתיים או שלוש שנים לומד, וחוזר ומתעסק במלאכתו, ולא היה משגיח בה. ומתוך שמשכחה, אינו מזיז ואינו מזיע ממנה'.

נמצא, כי בגין השכחה, אנחנו לומדים את התורה שוב ושוב. והרי, על כל לימוד ולימוד, על כל קריאה וקריאה, הקדוש ברוך הוא, קובע לנו שכר. הנה לנו, שבזכות הצער והטירוף, שמביאים לידי שכחה, אנחנו זוכים לשכר כפול ומכופל.

(זרע שמשון פרשת כי תשא, מאמר כא)

~~~~

ויאמר אהרן אל יחר אף אדוני אתה ידעת את

העם כי ברע הוא. (שמות לב כב)

הנה מה שאמר אהרן, 'אתה ידעת את העם כי ברע הוא', צריך הסבר. כי מנין לו למשה רבינו, לדעת את מעשיו של העם. הרי מאז השמיים ה' את קולו, וזכו לראותו פנים בפנים, עלה משה רבינו אל ההר ולא ראה אותם. גם תיבת ברע, צריכה ביאור.

ויש לבאר, על פי דברי הזוהר הקדוש (פרשת כי תשא קצא:), כי המן היה יורד רק לבני ישראל. אולם הערב רב, היו ניוונים רק משייריו. בנוסף, הם לא טעמו בו, את טעמו כמו בשעה שירד. אלא כפי עובי חומרם היה מתעבה, (שפתי כהן פרשת בשלח). בשל כך, התקנאו

למה יאמרו מצרים לאמור ברעה הוציאם להרוג אותם בהרים ולכלותם מעל פני

האדמה. (שמות לב יב)

מקשים העולם, איזה טענה יש בדבר. הלא מצרים וכל אומות העולם, שמעו אף הם ממעשה עגל. כיון שכן, וודאי ידעו לנכון, כי לא הרג את בני ישראל, אלא משום שחטאו והם חייבים מיתה.

ויש לומר, כי הנה אמרו חכמים (ילקוט שמעוני פרשת בשלח, רמז רלד), שלפני קריעת ים סוף, טען סמא"ל לפני ה', כי בני ישראל אינם ראויים, שיעשה להם נס. זאת, משום שעבדו עבודה זרה במצרים. אמר לו ה', 'שוטה שבעולם. וכי לדעתם עבדו. והלא לא עבדו, אלא מתוך אונס ושגגה, מתוך שעבוד ומתוך טירוף הדעת'.

ברם לאחר מעשה העגל, אחרי שעבדו בני ישראל עבודה זרה מרצון, יטענו המצריים, כי מתברר למפרע, שגם בהיותם בארץ מצרים, עבדו בני ישראל עבודה זרה מרצון. למה אם כן, עשה להם ה' נס והוציאם ממצרים. אין זאת אלא, לטענתם, בשביל 'להרוג אותם בהרים ולכלותם מעל פני האדמה'.

(זרע שמשון פרשת בא, מאמר י)

~~~~

ויחר אף משה וישלך מידי את הלוחות וישבר

אותם תחת ההר. (שמות לב יט)

תנא דבי אליהו, כשנשתברו הלוחות, נגזרה גזירה על ישראל, שילמדו תורה מתוך צער, מתוך השעבוד, מתוך הטלטול, מתוך הטירוף, ומתוך הדוחק, ומתוך שאין להם מזונות. ובשביל אותו הצער שמצטערין, הקדוש ברוך הוא, עתיד לשלם שכרם לימות המשיח, כפול

ומכופל. (ילקוט שמעוני יסעיה, רמז תמה)

השייכות בין שבירת הלוחות, לבין מה שנגזר על ישראל, ללמוד תורה מתוך צער, נוכל לבארה בדרך הפשט. כי הלוחות הראשונות, הלא היו מעשה שמים.

הערב רב בבני ישראל, והחטיאו אותם בעגל.

זה מה שאמר אהרן למשה, 'אתה ידעת את העם כי ברע הוא. ברע, אותיות ערב ואותיות רעב. לאמור, אתה ידעת עוד טרם עלותך למרום, כי הערב רב רעבו למן. זהו איפה מה שגרם להם, לקנא בבני ישראל ולהחטיא אותם בעגל.

(זרע שמשון פרשת תצווה, מאמר א)

ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן. (שמות לב לה)

הנה פשטות לשון הפסוק, משמע שתולה את אשמת מעשה העגל, במעשהו של אהרן הכהן. אולם, קשה לפרש כך. כי כבר אמרו חז"ל, (מדרש תנחומא כי תשא יט), שמיד שהשליך אהרן את הזהב לאש, עשו העם כישופים ויצא העגל. אך אהרן עצמו, אדרבה. כל כוונתו היתה, רק לשם שמים. כדי שלא יהרגוהו ויתקיים בהם, 'אם יהרג במקדש ה' כהן וגביא'.

אלא הפירוש בפסוק, הוא להיפך. שבה כתוב לדבר בשבחו של אהרן. לומר, שהקדוש ברוך הוא נגף בעם, בגלל שהוציאו שם רע על אהרן, כאילו והוא עשה את העגל. בו בזמן, אשר אליבא דאמת, אם לא היו משתמשים בכישופיהם, היה אהרן מתעצל בעשייתו, עד שהיה משה רבינו יורד מן ההר, עם שני לוחות הברית.

לפי זה נוכל להבין, מפני מה הצטווה אהרן בשעת תוכת המשכן, 'קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם' (ויקרא ט ז). כי לכאורה, הדבר צריך ביאור. הלא בני ישראל אף הם, הביאו אז קרבן. כמו שנאמר (שם), 'ועשה את קרבן העם וכפר בעדם'. לשם מה הוצרכו, גם לכפרת קרבנו של אהרן.

אך לדברינו נוכל לומר, שקרבנו זה של אהרן בא, כדי לכפר לבני ישראל, על שם רע שהוציאו עליו עצמו, אודות מעשה העגל. כי רצה ה', שאהרן הוא אשר יתפלל ויבקש, שימחל להם גם עוון זה.

(זרע שמשון פרשת מסעי, מאמר ה)

הלכתא כהמני

עוברים בביקורת

הטלפון שהגיע לשרד העמותה, בתוך שש עשר השאלפונים de אותו יום, נענה על ידי המזכיר בעבריות. שם דבר לא הכין אותו לסיוחה.

על הקו היה בירוקרט תורן שתפקידו ללכוד ליקויים ואי סדרים בעמותות. כמה פרטים נצדו את עיניו העלו את חשדו, והוא הודיע על ביקורת פתע, ביקורת עומק. מילים משעבירים צמרמורת בשו de כל מנהל עמותה. ועל אחת כמה וכמה, כשהמזכיר סיפר למנהל על אכזריותו de הפקיד. המנהל מיהר להרים טלפון לרואה החשבון de העמותה, שביקש מצדו כמה עזות לבדוק את הנתונים.

כמה עזות לאחר מכן, התברר למנהל העמותה, שצבט אינו ספיר בשמן המעטה. הם עומדים לכאורה לקראת קבלת קנס כספי חרתי, או, במקרה הטוב, לזכות לחשב מלווה. הוא רק קצת התקשה להבין מה יותר טוב בחשב מלווה. הסיפורים שהוא הכיר, ממהלכי עמותות שכלו לטיוויה, הנה, לימדו אותו עז כמה הוא הופך את העמותה לנכה באחוזים גבוהים, ולתקופה ארוכה...

מה עושה יהודי בשעת הדחק. מרים תרומה לנדקה, כסאלה לישועה. וכדברי הכרייתא שובא בשאר אסכת בבא בתרא (יב), 'האומר טלע זה לנדקה בשביל שיחיו בני, ובשביל שאכזה לעולם הבא - הרי זה צדיק אמור'.

עלה בדעתו, להוסיף סניאור למון הדין, והרים תרומה להפצת תורת ה'רע-עמנו', הסאלה הידועה לכל דבר וענין, שמי כרוחני. במקביל, לקיום דברי השאר הנוספים באסכת בבא בתרא (קטגא), 'דר ר' פנחס בר חמא, כל שיע לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים'. כך הלך אותו מנהל עמותה אצל אחד מחדולי וחכמי ישראל, לבקש עליו רחמים. ביקש ונענה לברכה לזכות לישועה מעל לדרך הטבע.

כוחם de צדיקים! מלבד כמה תיקונים קלים שתבקש לבעד בעמותה, לא ביקשו דבר. והמיוון לעמותה מחשיך לזרום כתקנו. אכן, למעלה מדרך הטבע. כשרואה חשבון משיב בפליאה רבנית. והמנהל לעמותה עונה ואומר, מציג גם לך להכיר את כוחו de ה'רע-עמנו'. אין לי ספק, שזכיתי לברכה מהאדמו"ר גם בזכות תרומתי להפצת תורתו.

יהודים! קחו לכם ברכה וישועה. שפע שמי ורוחני, שפע כוחו de רבינו הרע-עמנו. כה לחיי!

